

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**HORATII TVRSELLINI || ROMANI || E SOCIETATE IESV ||
LAVRETANAE HISTORIAE || LIBRI QVINQVE. ||**

Torsellini, Orazio

Romae, 1597

Cap. 20. Munera Gregorio XIV. Pont. Virgini. missa aut lata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64112)

tæ manent. credas B. Mariæ Lauretanæ, quæ in solitudine sibi sedem quæsierit, ciuitatis celebritatem cordi non fuisse: ne quem aduenarum magis vrbis fama, quam loci religio inuitaret. Sub id tempus Andrea Bentiuolo extincto in administratione Lauretana successit Fuluius Paulucius Protonotarius Apostolicus, cuius virtutem difficillima tempora exercuerunt pariter, & illustrarunt.

Fuluius Paulucius
Protonotarius
Apostolicus

*Munera difficillimis Greg. XIII. temporibus
Virgini missa, latae. Cap. XX.*

ANno deinde M. D. XC. Septembri mense, Urbanus VII. Pontifex creatur, non minus breuitate Pontificatus, quam cunctorum desiderio memorandus. Sublectus Urbano Gregorius XIII. vir bonus ac pius, sed ferme valetudinarius, Pontificatum gessit annum. Tempestas fuit omnino misera, & infelix, nec vlla facies mali defuit. Latrones quos extrema Xysti tempora effuderat, gregatim impune volitabant. Pontificiæque regionis vias infestas habebant. Ad hæc erat summa cum caritate inopia. Super omnia foeda lues, extremæ famis comes, tota pene Italia per omnes ordines, atque ætates vagabatur. Neque is solum, sed etiam insequens annus Italiæ funestus fuit. Ergo agri cultoribus, vrbes ciuibus, oppida vicique incolis propemodum exhausti; nec tam morbo quàm (quod miserius est) fame. Hac igitur tempestate Lauretani minus vtique solito aduenarum, ac donorum; cæterum plus votorum fuit Lauretani templi visendi, adornandique. Id adeo insecuti anni satis ostenderunt. Nec tamen illa ipsa tempestas, quæ ciuibus vrbes exhaustit, non auxit muneribus Lauretanam Domum. Lælius Pignatellus Neap. lychnum argenteum bilibrem Virgini dicauit. Cardinalis Sfondratus Gregorij XIII. fratris filius B. Mariæ Lauretanæ effigiem ex argentea lamina expressam
librarum

Lælius Pignatellus
D. Sfondratus
D.

librarum ferme trium. Hercules Sfondratus Comes con-
 similem B. Mariæ effigiem argenteam decem pondo ;
 aliâ insuper laminam argenteam simili opere, sed ponde-
 re dispari, & binos vrceolos argenteos. Alfonsus Coro-
 neus gemmeam paterâ ingentis pretij. Ea tornatilis est ex
 vnagēma excavata. smaragdi genus videtur. vulgo Aga-
 thâ appellant. Dionysius Delphynus Venetus præclarū
 sacrificaturi sacerdotis ornatum ex textili argenteo: Poly-
 xena Perneſtina Proregina Boemiæ auream pallam ar-
 genteis flosculis tanquam stellis scite, eleganterque distin-
 ctam (ex ea Episcopale amiculum sane egregium factum)
 Lauretanæ Virgini dicauit. Cæterum illud munus maxi-
 me memorabile, nec minus fructu, quam opulencia exi-
 mium. Petrus Tyrannus Calliensis, homo prædiues &
 opulentus in primis, moriens Lauretanam Virginem te-
 stamento hæredem fecit ex assē. Hæreditatis caput Fal-
 conaria, prædium sane luculentum. Id haud magis triti-
 ci, quàm vini ferax, loco situm est maxime opportuno.
 Haud procul abest Ancona marique: vt facile inde fruges
 fructusque Lauretum subuehi nauigijs queant. Aestima-
 tur vniuersa hæreditas aureorum millibus circiter lex-
 aginta. opportunum sane Lauretanæ Domus necessitati,
 vel iam vrgenti, vel imminenti subsidium. Quippe sum-
 ma illa rerum caritas atque inopia, quæ per id tempus af-
 flixit Italiam, simul ingentes Aedis Lauretanæ sumptus
 impense augebat; simul eleemosynarum, donorumque
 prouentum maxima intercipientebant ex parte. Nam præ-
 ter D. CCC. nummos aureos, quos arca Lauretana quo-
 tannis Episcopo pensitat, circiter sena aureorum millia in
 Canonicos XI I. totidem Sacerdotes Mansionarios, vt vo-
 cant, sex clericos chori adiutores, symphonicos pluri-
 mos, aliosque complures templi ministros, cereos, oleum,
 cæterumque ædis cultum erogat. Præsidis quoque Lau-
 retani cohortem, ingentem fabrorum, rusticorum, pasto-
 rum familiam alit. His accedunt Collegia duo, Societa-

Comitis Sfd
drati D.Alfonsi Co-
ronei D.Dionys. Del
phyni D.Proregina
Boemiæ D.Petri Tyran-
ni hæredi-
tas.

tis

tis Iesu vnum, alterum Illyricorum. In quæ cum meliora
 essent tempora, quinque ferme aureorum millia in annos
 singulos infumebantur. Ad hæc in Nosocomio & Xeno-
 dochio plurimi peregrini, quæ ægri, quæ pauperes susten-
 tantur. Cœnobitis quoque, & sacerdotibus victus in tri-
 duum præberi: cæteris aduenis egentibus publice panis
 diuidi solet. Episcopi porro, Cardinales, alijque Princi-
 pes viri benigne lauteque tractantur. Et ædificatio sumptuosa
 iuxta & honorifica B. Virgini, nunquam ferme inter-
 mittitur. Igitur hi tanti, tamque immanes annui sumptus
 XX. aureorum millia excedere dicuntur) quos in vilitate
 rerum, & copia, ægre Lauretana res sustinebat, illis tem-
 poribus crescebant in immensum. Et annonæ inopia fer-
 me quadriennium tenuit. Quo tempore agrorum, arcæque
 prouentus duplo, aut etiam triplo minor erat, quam sole-
 bat: & tamen pene duplicabatur impensa. Lauretanis ita-
 que difficultatibus Calliensis hæreditas mira opportuni-
 tate subuenit, non in præsens tempus magis, quam in fu-
 turum. Subinde parua dictu res Aedis Lauretanæ religio-
 nem haud parum illustravit. Marcus Sara latronum Dux
 nobilis Pontificiam ditionem infestam habebat armis. Hic
 cum maxîma consccleratorum manu in Picenum venit.
 Cæterum vicit eius animum religio Virginis. Lauretum
 prætergressus, vbi opportunum nactus est locum; festa cū-
 cti agminis diplosione Lauretanam Virginem salutavit.
 Adeoque non violauit res Lauretanas, vt etiam sacrosan-
 ctam Aedem coluerit donis. Nam cum templi, vrbisque
 aditu prohiberetur, certum hominem destinavit Lauretū
 cum munere. Ita pecunia Deiparæ vltro donata ab ijs, qui
 etiam per vulnera, & cædes quærere pecuniam assueue-
 runt, Deo in matris suæ gratiam efferata quoque pectora
 mitigante. Paulucius interim Præses, & si summa erat an-
 nonæ caritas & inopia; tamen magnam vim panis egenti-
 bus peregrinis diuisit quotidie, eo gratius munus, quo ma-
 ior illos vrgebat fames.

M. Saræ in
 Aedé Laur.
 reuerentia.

Præ-